

EEN VIER IS EEN VIER
OF NIETS IS ONRECHTVAARDIGER
DAN ONGELIJKEN GELIJK
BEHANDELEN.

BIJ HET BINNENKOMEN KRIJGEN DE HOOFDONDERWIJZERS EEN PAPIERTJE IN DE HAND GEDRUKT MET DE VRAAG: "WAAROM BENT U ONDERWIJZER GEWORDEN?" ZE MOETEN DIT INVULLEN VOOR DE VOORSTELLING BEGINT, OPVUWEN EN IN DE HOED GOOIEN? WAARMEE WORDT RONDGEGAAN. LINKS VAN HET TONEEL STAAT EEN BORD WAAROP IEDERE KEER EEN NIEUWE TEKST WORDT OPGEHANGEN. DE EERSTE TEKST IS DE TITEL VAN HET PROGRAMMA. ALS IEDEREEN ZIT. ZINGEN DE SPELERS HET LIED VAN 'DE BETERE SCHOOL'.

De school is een wereld waar rust heerst en orde
in regelmaat rijpt daar het pril intellekt
slechts klinkt er de heldere stem van de meester
als aan 't jonge volkje iets moet uitgelegd

De stap van het kind dat wat krijgt zal gaan halen
geraniums bloeien, het speelplein is leeg
wit zijn de gangen en wit de lokalen
de borden zijn zwart, maar ze zijn goed geveegd.

Refrein : Er fietst een vader langs de school hij neemt zijn hoed af uit respect
voor 't oude hoofd bij wie hij zelf nog heeft gezeten
en uit het klasje waar zijn kind zit
klinkt het tafeltje van vier
hij zet zijn hoed terug op zijn hoofd en is tevreden.

Jan : Dames en heren, welkom bij onze vrolijke onderwijsshow. een spel over de
basisschool, over het dagelijkse samenleven van wijze meesters en ijverige
kinderen.

Frieda : Rozegeur van de frisse hospitantes en maneschijn van de kalende
hoofdonderwijzer.

Bart : halsbrekende toeren over het slappe koord van de pedagogie.

Jochem : Spanning en sensatie als de onderwijzer die ochtend voor de derde keer op iets
scherps is gaan zitten: zal hij de schuldige kastijden of niet.
Nee, hij beheerst zich en geeft het kind zijn punaise terug.

ALLEN ZINGEN VERDER),

Om half elf begeeft zich het jong spul naar buiten
daar een frisse neus kinderen goed werken doet
wordt achter de rug van mijnheer soms gevochten
is 't meer uit vergissing dan uit kwaad gemoed.

En na tien minuten vraagt een van de meisjes
"meneer, is 't kwartiertje nu nog steeds niet om?"
leergierigheid straalt uit haar vrolijke ogen
dus terug naar het bijwoord en terug naar de som.

Refrein : Er fietst een vader langs de school hij neemt zijn hoed af uit respekt
voor 't oude hoofd bij wie hij zelf nog heeft gezeten
en uit het klasje waar zijn kind zit
klinkt het tafeltje van vier
hij zet zijn hoed terug op zijn hoofd en is tevreden.

(JOOP KOMT VOOR DE DRIE ANDERE SPELERS STAAN EN SPREEKT / ZINGT DE VOLGENDE TEKST.
DE MELODIE IS DIE VAN HET LIEDJE)

Joop : Wat kinderen willen en wat ze zelf kunnen
wordt zachtjes geworgd door de pedagogie
ze krijgen een training in fantasieloosheid
in zelfbedrog inbeelding en jalousie
ze leren er tegen elkaar in te werken
de tafel van vooroordeel leer uit je kop
hun meesters ze jagen hen in die zes jaren
de trappen van ongelijkheid op.

(DE ANDERE DRIE GAAN WEER VOOR JOOP STAAN EN ZINGEN EVEN VROLIJK WEER VERDER)

Refrein : Fietsen ze later lang de school
nemen hun hoed af uit respekt
voor 't oude hoofd bij wie ze zelf hebben gezeten
en uit het klasje waar hun kind zit
klinkt het tafeltje van vier
zetten hun hoed terug op hun hoofd en zijn tevreden.

Bart : Welkom dames en heren op onze vrolijke onderwijsshow 'Een vier is een vier of niets is onrechtvaardiger dan een ongelijke gelijk te behandelen'. We beginnen met een kleine kwis . U heeft allemaal de vraag ingevuld waarom bent u onderwijzer geworden, en wij gaan die vragen in het openbaar behandelen. Ik stel u voor aan mijn charmante assistente Frieda Pittoors. Ik zal nu het eerste antwoord voorlezen

(ALS EEN SHOWMASTER LEEST BART IN HET TOTAAL DRIE ANTWOORDEN VOOR)

Bart : U ziet dames en heren dat de motivatie van ons vak vaak heel wonderlijk kan zijn. Dames en horen ik stel u voor met mij door te gaan naar onze volgende attractie. Ik stel u voor een jong artiest namelijk Jochem Royaards, die voor u zal jongleren met het doel van het onderwijs;
Jochem Royaards

Jochem : (TERWIJL OP IEDERE HAND EEN STOKJE WAAROP EEN BORD ZIT PROBEERT RECHT TE HOUDEN ZEGT HIJ HET VOLGENDE:)
Het onderwijs wordt onder het aanleren van nuttige en gepaste kundigheden dienstbaar gemaakt aan de ontwikkeling van de verstandelijke vermogens der kinderen, aan hun lichamelijke opvoeding en aan hun opleiding tot christelijke en maatschappelijke deugden.
(HIJ LAAT DE STOKJES VALLEN EN DE BORDEN BLIJKEN ER VAST OP GEPLAKT TE ZITTEN)

Bart : Wij gaan door met onze volgende attractie. Wij hebben namelijk voor uitgenodigd een andra-goochelaar.
Hij gaat voor u goochelen met: Het ei van Grosheide.
Mag ik u voorstellen Jan Smeets met zijn charmante assistente Frieda Pittoors.

(JAN KOMT MET VEEL HERRIE EN GESCHREEUW OP, FRIEDA HOUDT DE HOED OP WAARMEE JAN DE GOOCHELTRUC UITHAALT)

Jan : Het ei van Grosheide.
(JAN KLUTST HET EI IN DE HOED EN DRAAIT MET ZIJN TOVERSTOK DE SMURRIE DOOR ELKAAR)

Het onderwijs moet gericht zijn op de vorming van de kinderen en zal moeten bevatten:

Ten eerste : Instrumentele en culturele vaardigheden als daar zijn:
rekenen, taal schrijven, Engels en eventueel Fries.

Ten tweede : Inleiding in de zaakvakken, als daar zijn:
biologie, aardrijkskunde, natuurkunde, geschiedenis,
eenvoudige hygiëne

Ten derde : De expressievakken; tekenen, muziek en handvaardigheid.

Ten vierde : Lichamelijke oefeningen.

(JAN STEEKT NU ZIJN HAND IN DE HOED EN HAALT ER EEN DRUIPERIG EI UIT)

Frieda : Er had een konijn uit moeten komen.

Bart : toch vragen we ook voor deze een hartelijk applaus, en we gaan verder met onze derde attractie. en dat is een heel bijzondere attractie. We hebben namelijk. het volgende gedacht- als wij een onderwijsshow doen voor onze collega' s dan kunnen we niet voorbijgaan aan datgene wat er in ons onderwijs leeft. Wij stuiten dan ook op een kritiese onderwijzer. En wij vonden dat we geen totaalbeeld zouden geven als we ook deze onderwijzer niet aan het woord zouden laten. Welnu wij hebben er een en wel Joop Keesmaat. Hij zal voor ons een zeer moeilijke transformatie akt doen. Ik stel u voor Joop Keesmaat

(FRIEDA DRAAGT EEN BLAD MET GEWICHTEN WAAROVER EEN DOEK LIGT, JOCHEM IS HET PROEFKONIJN)

Joop : Dames en heren hier hebben wij een kind dat aan onze zorgen is toevertrouwd. Hieronder bevindt zich het doel van het onderwijs zoals geformuleerd in de Kommissie Basisonderwijs Ik zal u thans laten zien hoe door een ingenieuze samenvoeging van deze beide elementen een heel nieuw kreatuur ontstaat een mondiale denker een kreatieve mens

(JOOP TILT LANGZAAM HET DOEK VAN HET BLAD OP MET DE VOLGENDE WOORDEN)

Het doel van het onderwijs is het zodanig leiden en begeleiden van de kinderen, dat ze enerzijds als individu en anderzijds als sociaal wezen hun mogelijkheden optimaal kunnen ontplooien.

(HET DOEK IS ER AF EN NU HANGT JOOP EEN VOOR EEN DE GEWICHTEN AAN JOCHEM)

Naast het verwerven van kennis en inzicht en de nodige vaardigheden en het zodoende zich eigen maken van normen waarden en attitudes, die voor het kind nu en later van het grootste belang zijn on dit alles uiteindelijk gericht op het mensbeeld dat het evangelie ons voorhoudt.

Dames en heren ik stel u voor de Homo Ludens van de kommissie basisonderwijs.

(JOCHEM HANGT VOOROVER VAN DE GEWICHTEN)

Vooruit jongen, wees eens sociaal, wees eens kreatief, wees eens jezelf, wees eens spontaan

Jochem : Ik kan me niet meer bewegen.

Joop : A ha zo ziet u dames en heren hoe voortreffelijk de truc werkt. Deze truc doodt 99% van de weerstand van de vitaliteit kortom van de creativiteit. Want collega's laat ons nou niet langer denken dat kreatieve mensen, mensen zijn die die een uur

in de week tekenen of handenarbeid of aan bewegingsexpressie doen. Nee creatieve mensen zijn mensen die in staat zijn hun eigen sociale organisatie op te bouwen, dat zijn mensen

Jochem : Stop. Dat hadden we niet afgesproken. Ik vind dat u een beetje te ver gaat.

Frieda : U hebt volkomen gelijk meneer Royaards. In plaats van hier met uw kritiek de voorstelling te komen verstoren, zou u beter eens naar uw eigen school kijken.

Jochem : En die creativiteit van u dat is alleen maar chaos en ondermijning

Frieda : Weet u wat hij de kinderen op school leert, onderzoekjes doen over de milieuverontreiniging en over de woningnood.

En eerbied voor de onderwijzeres is er ook niet meer bij

Jochem : 't Is gewoon een bende op school,. De kinderen zitten op de gang, op de grond te lezen. En dan komen daar ouders bij, die daar geen enkele opleiding voor gehad hebben, de kinderen les geven. Waar blijf ik dan, ik heb toch kweekschool gehad.

Bart : Goed . . . U begrijpt dat dit een beetje een vervelende zaak is. We zitten hier voor al die mensen.,... U begrijpt

(TEGEN DE ZAAL)

Dames en heren u begrijpt dat dit een heel vervelende zaak is wij bieden ook onze verontschuldiging aan.

Ik heb net een tweetal telegrammen binnen gekregen van verontruste ouders, Ik zou die graag willen voorlezen. U zult dan zien dat wij niet alleen staan in onze kritiek op deze kritiese onderwijzer.

Het eerste telegram:

Wij zouden graag willen weten wat deze meneer eigenlijk voor politieke opvattingen heeft, hij zou beter wat aan catechese kunnen doen.

getekend een verontruste ouder.

Het tweede telegram:

Men moet van de opvatting van mijn kinderen afblijven een onderwijzer heeft de plicht de deugden aan te leren. Ik heb geen boodschap aan een onderwijzer die mijn kinderen leert hoe men met elkaar naar bed moet gaan. Als hij dat doet kan hij een pak op zijn donder krijgen, maar dat niet alleen hij dan moet hij maar de laan uit. Dan had hij maar souteneur moeten worden.

Getekend van Rappard oud-burgemeester Gorkum

Bart : Dames en heren na dit wat pijnlijke incident stel ik u voor met ons verder te gaan met onze vrolijke onderwijsshow, 'Een vier is een vier of niets is onrechtvaardiger dan een ongelijke gelijk te behandelen'. En wij gaan een kijkje nemen in het

dagelijkse schoolleven, hoe dit allemaal reilt en zeilt en ik nodig u uit om met ons te gaan kijken op de speelplaats.

(ER WORDT EEN NIEUWE KAART OMGESLAGEN WAAROP HET WOORD 'DE SPEELPLAATS' STAAT. OP HET TONEEL LOPEN DRIE LERAREN NAAST ELKAAR TE PRATEN)

Jochem : He he....

Frieda : Altijd dezelfde

Jan : Die denken dat de school een lolletje is.

Jochem : De school is er om te leren

Frieda : De school is er om dingen te doen waar je nou eenmaal geen zin in hebt.

Jan : En wat moet er van die kinderen terecht komen als ze naar het voortgezet onderwijs gaan?

Jochem : Of naar het bedrijfsleven

Frieda : Daar is het geen spel meer.

Jan : Daar zal je 'je moeten aanpassen. Je zelf discipline op moeten leggen.

Jochem : En dat hebben ze nooit geleerd

Jan : Wat er van terecht komt?, sla er de kranten maar op na.

Jochem : Apatie, vernielzucht en ledigheid, dat is wat de kinderen bevangt.

Frieda : Als ze niet op de juiste wijze worden opgevangen.

(ER VOLGT EEN KLAP EN BART WEER EVEN VROLIJK ALS ALTIJD OP OM ZIJN VOLGENDE ATRAKSIE AAN TE KONDIGEN)

Bart : En dames en heren hier ben ik weer met de derde ronde van onze kwis, 'Waarom bent u onderwijzer geworden'.

En het eerste antwoord luidt

Tweede antwoord

En het derde antwoord luidt

(ONDERTUSSEN HEEFT JOOP STIEKEM EEN BRIEFJE IN DE HOED VAN BART GEGOOD)

En ik zie dames en heren dat ik nog een vierde briefje heb. dat pik ik dan in deze ronde meteen mee.

Het antwoord luidt:

Mijn kinderen zullen alles wat vanzelfsprekend is onderzoeken, alles wat hoort wantrouwen, en hun eigen gedachten hebben bij alles wat normaal is. Mijn

kinderen zullen lastig zijn tegenover autoriteiten. Ze zullen alles willen begrijpen en over alles mee willen praten? Mijn kinderen zullen slechte carrièremakers zijn, dus slechte leden van de maatschappij....

Bart : U begrijpt dames en heren dat ook dit soort antwoorden zijn toegestaan.
Ik wil nu u aandacht vragen voor onze volgende skets en dat gaat over de rekenles

(OP HET BORD VERSCHIJNT EEN NIEUWE TEKST 'DE REKENLES'

OP HET TONEEL WORDT EEN KLAS GEMAAKT MET VIER LEERLINGEN EN EEN ONDERWIJZER)

Jochem : We gaan gezellig wat redaksiesommetjes maken. Neem pen en papier en schrijf op.

Voor 20% van de leerlingen is de basisschool eindschool. Voor de overige 80% die naar het voortgezet onderwijs gaan zal 35% voor het verstrijken van de leerplichtige leeftijd naar het bedrijfsleven zijn afgevoerd. Bereken nu hoeveel procent van de leerlingen die basisonderwijs genieten door toedoen van dit onderwijs buitenspel worden gezet?....

Jochem : De kinderen zijn aan het werk, nu kan ik ondertussen wat korrektiewerk doen. Mijn buurman leest ondertussen de krant Ik vind dat dat geen pas geeft. Korrektiewerk vind ik moet je niet laten oplopen. Als de inspekteur komt krijg je er alleen maar gedonder mee.

(DE BOVENSTE ALINEA SPREEKT HIJ TOT DE ZAAL, HIJ VERVOLGD ZIJN TEKST TOT DE KINDEREN)

Jochem : Allemaal klaar, leg de pennen in de gleuf en geef je blaadje aan je buurman of buurvrouw door. We kijken het meteen na.
Het antwoord is... Joop?

Joop : 48% van de kinderen die basisonderwijs genieten worden door toedoen van dit onderwijs buitenspel gezet.

Jochem : Uitstekend. 48% van de kinderen die basisonderwijs genieten worden door toedoen van dit onderwijs buitenspel gezet.

Frieda : Aardrijkskunde

(HET BORD VERANDERT WEER IN 'AARDRIJKSKUNDE', TIJDENS IDER HOOFDSTUK VAN DEZE LES ZAL ER IEDER KEER WEER EEN ANDERE TEKST VERSCHIJNEN)

Frieda : Geen enkel vak heeft zo direkt betrekking op de toekomst van onze kinderen als het vak aardrijkskunde. Aardrijkskunde zal het kind later in zijn eigen tijd, wanneer hij er met zijn gezin op uit trekt, direkt en nuttig kunnen gebruiken. Wat weten we van Limburg?

(OP HET BORD STAAT 'LIMBURG WERKELOOSHEID EN JEUGDKRIMINALITEIT DOOR HET SLUITEN VAN DE MIJNEN!', EEN VAN DE KINDEREN ANTWOORDT:)

Jan : Limburg wordt bedekt met een grote laag löss die het Limburgse land zijn vruchtbaarheid schenkt.

Frieda : Flink. Maar ook komen er steeds meer beroepen waarbij het kind later een dagelijkse kennis van aardrijkskunde zal moeten bezitten: postbeambte, vertegenwoordiger, treincondukteur, vrachtrijder
Wat weten we van Rotterdam? Jochem

(OP HET BORD VERSCHIJNT NU DE VOLGENDE TEKST 'ROTTERDAM ERNSTIGE LUCHT- EN WATERVERONTREINIGING IN DE EUROPOORT')

Jochem : Rotterdam is de grootste haven van de wereld. Zij dankt deze positie voornamelijk aan haar gunstige ligging ten opzichte van het roergebied

Frieda : Uitstekend. Verder is het overduidelijk, wil het kind later verantwoord van zijn democratische rechten gebruik maken , en met inzicht een stem uit brengen tijdens de verkiezingen, zal het een grondige kennis van aardrijkskunde niet kunnen missen.
En wat weten we van Groningen? Bart?

(OP HET BORD VERSCHIJNT DE TEKST 'EKONOMISCHE WANTOESTANDEN IN OOST-GRONINGEN)

Bart : De bijdragen van Groningen aan onze economie zijn strokarton en aardappelmeel. Verder vindt men er o.a. scheepswerven in Stadskanaal en oude Pekela....

Frieda : Kortom, aardrijkskunde is een vitaal onderdeel van het huidige onderwijs, aardrijkskunde betekent, de wereld verkennen en hem in staat stellen later in de micro-samenleving van zijn gezin, maar ook in zijn rol als wereldburger optimaal te functioneren. En wat weten we over de Veluwe? Joop

(OP HET BORD VERSCHIJNT DE VOLGENDE TEKST 'DE VELUWE? MEER DAN DE HELFT VAN DE NEDERLANDSE NATUURGEBIEDEN IS MILITAIR TERREIN')

Joop : De Veluwe staat bekend om zijn vele en uitgestrekte natuurgebieden, waar vele dieren nog in het wild leven die elders slechts in gevangenschap kunnen zijn

Frieda : Wij onderwijzers houden ons bij:

Allen : Op Texel zijn grote broedkolonies van de lepelaar.

Frieda : Al het andere is politiek en gaat ons boekje te buiten.

(OP HET BORD VERSCHIJNT 'DE GESCHIEDENISLES', DE GROEP ZINGT HET LIED 'IEDER VOOR ZICH ALLEN TEGEN ELKAAR')

Tommie weet al heel goed wat geweld is
de kruistochten beleeft hij elke dag op de t.v.
beelden uit Vietnam en uit Angola
trekt in zijn fantasie met de soldaten mee

Dus als ie in de klas zit bij geschiedenis
weet Tommie wel waar 't allemaal over gaat
weet hij wat hij er zich bij voor moet stellen
als Wellington bij Waterloo Napoleon verslaat

Zijn boekje staat vol spannende verhalen
hij weet wanneer zat wie wie in het haar
een oorlog uit leve de nieuwe oorlog
ieder voor zich allen tegen elkaar

Het vaderlandje heeft altijd gewonnen
of was neutraal of had minstens gelijk
het andere volk is agressief begonnen
maakt zich aan roof en onderdrukking rijk

Dus wantrouw al die vreemde elementen
wat anders is moet je als kanker vrezen
ze komen om jouw warme bloed te drinken
of 't nu Hunnen zijn of de Chinezen

Zo voedt men kinderen op tot wereldburgers
achterdochtig, bang, jaloers en dom
zo kan het dat de tijden zich herhalen
en na elke oorlog weer een oorlog komt

En oorlog is voor Tommie een attractie
elke avond zit ie met zijn neus op de t.v.
's ochtends met zijn neusje in de boeken
trekt in zijn fantasie met de soldaten mee

(OP HET BORD VERSCHIJNT NU DE TEKST 'OUDERAVOND', OP EEN TEKENING STAAT EEN PELIKAAN DIE IN ZIJN BORST PRIKT OM HAAR KIND TE VOEDEN.

FRIEDA HOUDT EEN TOESPRAAK VOOR DE OUDERS)

Frieda : Dames en heren
 hoor naar dit betoog
 dit zit ons tot de strot
 dit zit ons werkelijk te hoog
 geen aandacht, geen eerbied voor meerderen
 eerder nog zullen ze spuwen op een hoger geplaatst persoon
 De school gesaboteerd
 de jeugd wordt geleerd
 te schijten (vergeef mij dit woord)
 op het bestaand gezag
 rumoer en opwinding
 politiek (hier betekenend verblinding)
 wordt verspreid en verbreed
 zodat geen zinnig woord te spreken valt
 we roepen u ter hulp
 dit duurt al te lang
 ondermijning van orde en rust
 maakt ons werkelijk bang
 wees voorbereid en op uw hoede
 of die onbesuisde woede zal ook u doen wankelen
 in uw rust en hoop op geluk
 welvaart die we na lang vechten hebben verworven
 zal worden bedolven onder kreten over klassen en standen
 houdt uw hoofd koel
 kijk naar uw handen en de verworvenheden van u en gezin
 buig uw hoofd en bemin gezag en orde en hen,
 die het ook voor u in orde maakten
 ongehoorzaamheid, brutaliteit, ruwheid, sluwheid,
 agressiviteit. Kenmerken van deze tijd
 sper uw ogen en grijp die ratten
 wees op uw hoede, ze zijn nog te vatten.

(JOOP VOERT NU HET WOORD TOT DE ZAAL, AAN DE ENE KANT OP HET TONEEL ZITTEN JAN EN FRIEDA ALS VADER EN MOEDER, AAN DE ANDERE KANT ZITTEN JOCHEM EN BART ALS DE ZONEN. ALLEN SPELEN ZIJ ZOWEL DE OUDER / ZOON UIT HET GEZIN BUITENSPEL ALS UIT HET GEZIN BEVOORRECHT. ACHTER JOOP STAAN EEN RIJTJE POPPETJES DIE DEZE TWEE GEZINNEN UITBEELDEN)

Joop : De opstelling van deze kinderschaar (onze leerlingen), collega's is bedrieglijk. Ze staan, hier broederlijk naast elkaar, als een grote familie; zij, die door onze inspanningen zullen doorstuderen en een goede maatschappelijke positie bereiken later, en zij, die ondanks onze inspanningen niet of nauwelijks zullen kunnen doorleren en de minder gewaardeerde maatschappelijke taken zullen moeten vervullen, (hij ordent de poppen in twee duidelijke groepen)

(OP EEN BORD LINKS VAN HET TONEEL STAAN TWEE CIJFERS NAMELIJK 8% EN 13%)

Ondanks onze inspanningen, want wij geven immers aan allen gelijke kansen, we bieden aan allemaal dezelfde leerstof aan geven aan allen dezelfde zorg en aandacht en hier hebben wij stront in onze ogen, want niets, is onrechtvaardiger dan ongelijke gelijk behandelen. Maar laten we eerst het kind bij de naam noemen: hier de kinderen BEVOORRECHT, die wij heel goed kennen want het zijn ook onze éigen kinderen. En hier de kinderen die blijven zitten en niet of nauwelijks doorleren, de kinderen van de familie BUITENSPEL.

(NU BEGINNEN DE KORTE GESPREKJES TUSSEN DE LEDEN VAN BEIDE GEZINNEN)

Vader : Jochem zet g.v.d. die radio af ik ben doodop.

Moeder : Laat je vader slapen, hij heeft vroege dienst morgen.

Vader : Stuur dat jong naar bed.

Moeder : Hij wil nog naar het journaal kijken

Vader : Waar is dat goed voor. Allemaal rottigheid, zo'n snotaap.

(JOOP GAAT VERDER MET ZIJN VERHAAL)

Joop : De familie Buitenspel is een grote familie ze omvat meer dan 50% van onze bevolking. We hebben er dan ook allemaal kinderen van op school, de een meer de ander minder. Ruim 50% dus. Daarom is het zo gek dat van de studenten op universiteiten slechts 13% afkomstig is van de familie Buitenspel en 87% uit de familie Bevoorrecht. Een ander merkwaardig feit is dat de kinderen die op de debielen school zitten de kinderen maar liefst 88% uit de familie Buitenspel afkomstig is en maar 12% uit de familie Bevoorrecht

(GESPREK TUSSEN DE GEZINSLEDEN ZET ZICH VOORT)

Vader : Dat weet ik niet dat moet je maar aan de meester vragen en help je moeder maar eens met afwassen, daar hebben we meer aan dan aan dat gezeur over die school.

Moeder : Bij ons thuis zijn zo ook zonder school goed weggekomen.

Kind : Pa ik wil later ook zo'n grote brommer.

Vader : Dan moet je maar gauw centen gaan verdienen. Je hebt ons trouwens al genoeg gekost.

Moeder : Ga maar in de bouw gelijk als vader. Dat verdient goed Die school dat is toch niets voor ons soort mensen.

(JOOP GAAT VERDER TOT DE ZAAL)

Joop : Zou het misschien zo kunnen zijn, dat de kinderen van de familie Buitenspel een geringere leermotivatie van thuis mee krijgen.
 Het zou best zo kunnen zijn, want de ouders Buitenspel zijn zelf als door ons onderwijs in de kou gezet. Dus wat zullen zij hun kind opnaaien.
 De grote familie Buitenspel bestaat namelijk. uit arbeiders, geschoolde en ongeschoolde hand en landarbeiders, ruim 50% van onze bevolking.
 Zijn wij nu zo naïef om te veronderstellen, dat de ooievaar de kneusjes in de arbeidersgezinnen dropt en met de eerste keus doorvliegt naar de beter gesitueerden? Of zouden misschien intelligentie en leervermogen geen aangeboren eigenschappen zijn van de kinderen, maar slechts kenmerken die het gevolg zijn van de botsing tussen het milieu waarin het kind opgroeit en de school.
 Het gebrek aan leermotivatie bleek al gauw een van de oorzaken te zijn van de slechte schoolresultaten van de kinderen Buitenspel.

(OP HET BORD RECHTS KOMT EEN NIEUWE TEKST NAMELIJK DE VIER VOLGENDE WOORDEN: LEERMOTIVATIE? WOONRUIMTE, KOMMUNIKATIE, TAALARMOEDE)

Kind : MAM, waarom hebben wij niet zo'n achtertuin als hier in de krant staat?

Moeder : Dat moet je mij niet vragen en ga alsjeblieft op straat spelen ik wordt hier gek van jou met die rotzooi, ik moet daar zo strijken.

Kind : Waar moet ik het dan doen?

Moeder : Doe het maar bij de meester thuis, als die vindt dat jij in de kranten moet knippen. Misschien heeft hij er de ruimte voor

Kind : Ik kan hier nooit eens wat doen altijd

Moeder : En HOUD je brutale mond dicht.

(NU WORDT VROLIJK EN BELEEFD DE VOLGENDE SCÈNE GESPEELD)

Kind : Dag mam

Moeder : Heb je een leuke dag gehad op school

Kind : Ja, we hebben getekend, kijk dit is ons huis en hier de schoorsteen en kwikkie in de tuin.

Moeder : Maar de boom is toch hoger dan het huis (TELEFOON RINKELT) even wachten, even de telefoon aannemen schat. Laat je tekening maar aan Bas zien die is boven op jullie kamer.

"Nee, die komt niet thuis - dat weet ik niet, wacht even"

Kijk jij eens even in papa's agenda hij ligt op zijn buro . . .

Kind : Nee mam.

Moeder : Ik kan dat nu niet bepalen, maar als we zelf niet kunnen komen sturen we het even met de post of we gireren het. Ja tot ziens groeten aan je vrouw dag.

Kind : Dag pap

Vader : Dag knul Dag schat is dat boek nog gebracht vandaag.

Moeder : Nee

Vader : Wat vervelend nu dan bel ik er wel over op.

Moeder : Aan tafel, jij mag vandaag aan de lange kant zitten.

Drukke dag gehad vandaag?

Vader : Nou, vooral vanmiddag een afmattende vergadering.

Kind : Pap gaan we straks samen lezen.

Vader : Ja als het 7 uur is maar niet zo lang, want je moet op tijd naar bed, anders ben je morgen niet fit genoeg voor school.

Hoe ging het vandaag?

Kind : Ik was vandaag op een na de beste

Vader : Houwen zo als ja met kerstmis de eerste bent krijg je een nieuwe fiets.

Kind : Oh

Moeder : Eet nou maar eerst je bord leeg, want anders ben je niet eens groot genoeg om op die fiets te rijden.

(JOOP NEEMT NU DE TEKST WEER OVER)

Joop : Dit is niet de familie Buitenspel, dit is de familie Bevoorrecht U hoort hoe hier de taal heel anders wordt gehanteerd. En ook hoe hier begrippen en dus voorwerpen aanwezig zijn die wij in het gezin Buitenspel helemaal niet aantreffen.. Hoewel het hier wat schematies is voorgesteld is dit wat onderzoekingen hebben aangetoond: de kinderen Buitenspel, de kinderen uit de arbeidersgezinnen lopen een achterstand op, door weinig leermotivatatie slechte behuizing, beperkte kontakten

met een andere buitenwereld door een gebrekkige en weinig genuanceerde taalhantering thuis. Het is niet de schuld van die kinderen, Dat zij die achterstand oplopen. Het is ook niet onze schuld, maar het is wel onze schuld dat zij die achterstand hun hele leven lang houden, want wij geven immers gelijke kansen aan ongelijken. Wij doen net of alle kinderen met dezelfde voorbereiding naar school komen en wij zuchten als sommigen van hen van onze goede bedoelingen weinig blijken op te steken, maar om iets op te kunnen steken moet je thuis geleerd hebben om te luisteren. Om iets te vertellen, moet je kop en staart uit elkaar kunnen houden. Om te kunnen snappen wat juf bedoeld moet je niet alleen de afzonderlijke woorden kennen, maar ook hun onderlinge samenhang begrijpen. En als juf veel onbegrijpelijks zegt, zal het kind het opgeven om naar juf te luisteren

(NU VERSCHIJNT ER OP HET BORD TITELS VAN TWEE BOEKEN: 'DIE ROTSCHOOL VAN U' EN 'BUITENSPEL OP SCHOOL EN IN DE MAATSCHAPPIJ')

Joop : Onderzoekingen hebben aangetoond (JOOP SLAAT ZICH NU VOOR ZIJN HOOFD)
 Maar neem me niet kwalijk collega's ik praat maar over onderzoekingen zonder me te realiseren dat u als hoofdonderwijzers die onderzoekingen natuurlijk allemaal kent Of nee dat kan niet, want anders zou u als onderwijzer allang verandering belust tegen het huidige onderwijs te hoop zijn gelopen. Dus u kent die onderzoekingen nog niet Maar nee, dat mag ik ook niet veronderstellen want ze liggen minstens al een jaar in de boekwinkels.
 Collega's, ik kom er niet uit; of ik moet u betichten van laksheid in studie of in actie een van de twee, maar een ding is zeker: De school moet er zijn voor wie hem/haar het meeste nodig heeft, als wij daar niet van uitgaan en een kind schoolzwak moeten blijven noemen om te verbergen dat wij kindzwak zijn, laat ons dan nooit meer zeggen, dat wij in het onderwijs werken in het belang van het kind, want wat wij nu doen is, de onrechtvaardige maatschappelijke ongelijkheid in stand helpen houden, is de kinderen Bevoorrecht die het ons gemakkelijk maken onder de kin strijken en de kinderen Buitenspel die al geslagen zijn nog een trap na geven

(NU SPRINGT BART NAAR VOREN EN BEGINT JOOP HEFTIG TE BESTRIJDEN)

Bart : Waarde collega's U bent het toch wel met mij eens dat dit zeer eenzijdig is voorgesteld. U kunt toch niet ontkennen dat sinds de wet van 1920 van de Visser er ontzettend veel gebeurd is in Nederland. Sinds die tijd is het onderwijs toch voortdurend in beweging geweest, zoekend naar mogelijkheden voor iedereen.

Joop : Iedereen wie bedoeld u met iedereen? De wet van 1920 verschilt niet veel van die van die van 1806, uitgezonderd lichamelijke oefeningen, en wat is in beweging zijn? Is dat het geruzie van protestanten, katholieken, en socialisten, wie het

grootste gedeelte van de onderwijskoek kon binnenslepen? En dat alles over de hoofden van de kinderen heen.

Bart : U liegt. Het kind heeft altijd centraal gestaan in al onze pogingen om de methoden te verbeteren.

Joop : Juist ja methoden verbeteren. Dat is het steeds waar jullie mee bezig zijn, zonder de kern van de zaak te onderzoeken, U heeft niet willen luisteren naar het verhaal over Buitenspel.

Bart : Och meneer daarvoor zijn nu toch immers die compensatie-programma's op gang gekomen, om juist die kinderen een kans te geven in deze maatschappij.

Joop : Maar dat is het nu juist. U gebruikt weer "deze maatschappij". U zult eeuwenlang kunnen blijven compenseren voor deze maatschappij, die bazen en knechten nodig heeft. De compensatie-programma's zouden in dienst moeten staan van het inzicht en de belangen van de leerlingen in de maatschappelijke situatie waarin zij leven.

Bart : Nu komt de aap uit de mouw. U wilt politiek in de school dus indoktrinatie.

Joop : U maakt de oude fout. U haalt twee dingen door elkaar. Politiseren is niet hetzelfde als indoktrineren, dat beweren alleen degene die te vrezen hebben, dat een uiteindelijk politiek bewustgemaakte jeugd zal ontdekken hoezeer zij reeds geindoktrineerd is.

Geindoktrineerd is door procies die lieden die het hardst schreeuwen, dat politiek buiten de school moet worden gehouden. Indoktrineren betekent mensen voor een gat gevangen zetten na alle- andere te hebben dichtgestopt. Politiseren betekent mensen van die- situatie bewustmaken en de dichtgestopte gaten weer open peuteren. De politiek die buiten de school moet blijven, blijkt steeds weer die politiek te zijn die een eind wil maken aan dom-houderij en manipulatie, "Geen vijl in het krentebrood" waarschuwde de hartelijke cipier, "Je zou er bijna in kunnen stikken".

Bart : Als u zelf maar niet stikt in die praatjes van u. Er moet toch leiding zijn anders wordt het een chaos. U weet best dat niet iedereen hetzelfde is. De intelligente zal de domme moeten leiden voor ons aller heil. U staat ook niet aan de lopende band. U bent ook onderwijzer geworden. Al die mooie praatjes van u heb ik wel eens eerder gehoord; maar achter het ijzeren gordijn is het ook niet gelukt meneer Keesmaat.

Joop : En omdat het daar volgens u niet gelukt is moeten we hier de onrechtvaardigheid handhaven.

Bart : Onrechtvaardigheid, Iedereen die vooruit wil kan vooruit. Het onderwijs is gratis, er zijn beurzen voor iedereen. Iedereen die mee wil bouwen kan bouwen, wij hebben er ook voor moeten vechten. Het leven is hard en dat kunnen wij die tindersen niet vroeg genoeg leren. Wij doen van alles; wij staan niet stil. Montessorischolen, Jena-plan en Dalton scholen en dat alles om het voor de leerlingen beter te maken. We staan hier notabene Op een kongres voor musiese vorming. Wat wilt u nu?

Joop : Maar meneer u denkt toch niet in ernst dat die musiese vorming van u ook maar iets bijdraagt aan de oplossing van het probleem Buitenspel. U bedoeld het misschien heel goed maar in de praktijk is die creativiteits-bevordering die musiese-vorming van u niets anders dan een verdoezeling van de wezenlijke problemen

Bart : En wat zijn die wezenlijke problemen dan wel.

Joop : maar dat is toch heel simpel:

Het onderwijs leidt op voor een maatschappij waar bevoorrechte en minder bevoorrechte milieu's bestaan.

Kinderen uit die minder bevoorrechte milieu's hebben een achterstand?

Dat vinden we onrechtvaardig?

Dus wat doen we?

Compenseren zodat ze mee kunnen in het onderwijs

(DEZE ZIN WORDT IN HET TOTAAL VIJF KEER HERHAALD, STEEDS KOMT ER EEN VOLGENDE PERSOON BIJ, ALS DE LAATSTE ZIN IS UITGESPROKEN ZEGT JOOP:)

Dus wat doen we

Joop : Of erkennen dat gelijke kansen niet bestaan of niet nodig zijn of in het onderwijs kinderen helpen actief te werken aan een maatschappij waarin iedereen gelijk beloond en gewaardeerd wordt. Een maatschappij waarin niemand van een ander profiteert.